

(המשך ממדור 39)

משק, וב-1980 שילמו השכירים 46% מכלל המיסים. באותה תקופה ירד עול המיסוי על החברות ב-27%. באותה עת לא חלה עליה בחלקו של השכר בהכנסה הלאומית. לכן ברור שמנגנון המיסוי שימש לחלוקה מחדש של ההכנסה הלאומית בצורה לא-שיוויונית.

● הליכוד מבטיח להמשיך במדיניות המיסים הנוכחית שלו, שעיקרה ביטול מיסים שונים, והפחתה בשיעורי מיסים אחרים. הליכוד מבטיח להמשיך ולהיריד מיסוי-קנייה, ולהפחית את מס-ההכנסה נסה כזו, "לעודד את הרצון לעבוד". אך זאת לא עליידי הפחתת שיעורי המס, אלא עליידי התאמה תכופה של מדרגות המס לאינפלציה. יבטל מס-עסקים, ולא ישולם מס על רווח אינפלציוני.

● המערך ילך בדרכו של הליכוד ב-אשר לטיפול במס-הכנסה. הוא מבטיח כי 80% מהשכירים ישלמו מס שולי שלא יעלה על 35%, ו-90% מעובדי ה"ייצור" ישלמו מס שולי שלא יעלה על 30% (יש לציין כי בעלי ההכנסות הנמוכות לא יזכו מההתאמות על פי שיטה זו, של הליכוד והמערך כאחד). המערך מבטיח לצמצם את נטל הביטוח-הלאומי, ולשלב את גבייתו עם גביית מס-הכנסה. כמו כן מבטיח המערך לבטל את מס-הקנייה ולהעביר את הגבייה למס-ערך-מוסי. הפרופסור בושרר מבטיח שלא להחזיר את המיסים שבוטלו עליידי הליכוד.

● העולם הזה: מדיניות המיסים אמורה לשרת את הגברת ההשקעות יצרניות, ולהביא לחלוקת הכנסות שוויונית יותר כדי להגביר את הביקוש העממי. לפי הרפורמה של ועדת בך שחר, השורת עד היום, כל הכנסה מרווח יצרני או מעבודה יצרנית חייבים במס מלא, לעומת רווחים פיננסיים ו-רווחי-הון בלתי-יצרניים בבורסה, ה"משוחררים ממיסים. מצב זה יש להיפוך. יש לחייב במס גבוה בעלי הכנסות גבוהות, וביחוד אותם שהכנסותיהם אי-נו מהשקעה יצרנית; יש לשחרר ממס הוצאות של שכירים, הדרושות ליצירת הכנסה, כגון הוצאות-רכב, והוצאות ל-עזרה בבית לאשה עובדת.

המס על מוצרי-צריכה מובאים, ה"מחליפים ייצור מקומי, צריך להיות גבוה יותר מאשר על תוצרת הארץ. את מדרגות המס יש לעדכן בכל חודש, יחד עם נקודות הזיכוי שיבטיחו כי גם בעלי השכר הנמוך לא ייבטלו מהאינפלציה.

תעסוקה:

יבטלו את האבטלה

היום יש במשק הישראלי 80 אלף מובטלים. זהו מיספר שאי, מאז המיתון של שנות ה-60, מגמת הירידה בתעסוקה מביטאת את האקספוז במשק.

● הליכוד והמערך מבטיחים כי הצמיחה במשק תרבה מקומות עבודה, ותחזיר את המשק למצב של תעסוקה מלאה. הליכוד והמערך גם יחד מדב-רים על הפניית עובדים, מן השירותים

לייצור, עליידי תוכניות הכשרה מקצור-עית ויצירת תנאים מפתים לעובד ב-תעשייה.

● העולם הזה: כאשר הייצור-התעשייתי והחקלאי - נמצא בין פטיש הרובית וסדן חוסר כוח-הקנייה של ה-עובדים, נסגרים מיפעלים ועובדים נפלי-טים ממעגל הייצור. מיפעלים נסגרים משום שהם אינם, "כלכליים", אך הם

● העולם הזה: יש לסבסד מוצרי-צריכה חיוניים, גם אם גורם הדבר ל-גירעון תקציבי. גירעון שנובע מעליית השכר הריאלי ומאפשר את קיומם ו-פיתוחם של החקלאות והתעשייה, אינו גירעון אינפלציוני. את ההון היצרני יש לסבסד בתנאים שיבטיחו כי הסיבסוד אכן יורם לייצור ולא לצמודים, כפי שקורה היום. אין להסתפק במתן הסוב-

מה יקרה למעשה?

דא חשוב מי יהיה בשיטות. מחירם של מוצרי-הייצור (להוציא, אולי, לחם ואורז) יוכפל וישולש. הדלק יתייקר למחרת הבחירות, ובעיקבותיו החשמל, המים והתחבורה הציבורית. נספיקה קצרה באוטובוס, וקו עירוני, תעלה שני שקלים וחצי. ההתייקרות כספית ישקיע במניות, "כבדות" ובצמודים. ואולי אף יותר.

בעוד חודשיים יהיה מחירו של הדולר בין 15 ל-16 שקלים. השכר יעלה בעיקבות תשלום תוספת יוקר מלאה, אך כרגיל, יפגור השכר אחרי היוקר המאמיר. הריבית, שתשולם על משיכת-יתר הריגה, לא תרד, ואולי אף תעלה. בבורסה יהיה שמח בחודש הראשון שלאחר הבחירות. אחר-כך? קשה לדעת. מי שרוצה להבטיח את ערך כספו ישקיע במניות, "כבדות" ובצמודים.

מי שמבקש לרכוש מכונית, מוטב שיעשה זאת שעה אחת קודם הבחירות. מי שזקוק לדירה, מוטב שימתין. להשקיע בניכסי דלא-ניידי לא כדאי עכשיו.

עיון שיטתי בתוכניות המוצהרות של המפלגות הגדולות מגלה כי שתיהן מבקשות לרפן את האינפלציה, שתיהן מבקשות לחדש את הצמיחה, שתיהן מבקשות לשמור על ערך השכר הריאלי, ושתיהן מבקשות, "לבטל עיוותים" ולשפר את מאזן התשלומים, להבטיח תעסוקה מלאה, וכן כל הדברים הטובים. אך כיצד, בדיוק, יעשו זאת? כאן מתגלה מעגל-קסמים מוזר, שבתוכו נכודות שתי המפלגות. הירוש הצמיחה, כך כל טוענות, הוא שירדבר את האינפלציה, הוא שיגדיר את הייצור וישפר את מאזן התשלומים, יבטיח תעסוקה מלאה וישמור על ערך השכר הריאלי. אך כיצד תחודש הצמיחה במשק? התנאי לכך, טוענים, הוא הדברת האינפלציה...

אינם, "כלכליים" משום שהתנאים השר-ריים במשק הפכו אותם ללא-כדאיים. יש לשנות את התנאים במשק, שכן רק כך תושג תעסוקה מלאה.

סובסידיה:

שיעור קבוע

מחיר הנייצור

בדיוק כפי שנהג המערך לפני הבחירות ב-1977, נוהג הליכוד היום. שרי-האוצר, יורם ארידור, נוהג במדיניות סיבסוד מא-סיבית. שנוסף למטרתה, "המקורית" - שיחוד הבוחרים - יש לה הפעם מטרה נוספת: הורדת שיעור האינפלציה. עד עתה כבר הוציא ארידור שלושה רבעים מתקציב הסובסידיות השנתיות.

● הליכוד מבטיח להמשיך במדיניות הסיבסוד, אם כי לא בצורה חסרת-אבחנה. לא תהיה הקפאה מוחלטת של המחירים, אך עליות המחירים תהיינה מתונות.

● המערך יבחר במוצרים חיוניים ל-צורך סיבסודם. שיעור הסובסידיה יהיה קבוע, כאחוז מסויים ממחירו של כל מוצר מסובסד.

סידיות לתעשיינים, אלא יש לפקח על מהלכן ולעקוב אחריהן.

שיכון:

חוזים רבי-שנתיים

בעבר שימש ענף הבנייה כאחד הגור-מים העיקריים לצמיחה הכלכלית המהירה של ישראל, כמו בארצות מתפתחות אחר-רות. הגיאיות בענף פסקה כאשר פסק זרם העולים, וחל בו שפל עם התגברות הירידה. בין 1974 ל-1977 נבנו בישראל 200 אלף יחידות דיור חדשות. לעומת 127 אלף יחידות דיור חדשות בארבע השנים של-אחר מכן. מחירה של דירה ממוצעת עלה ב-1900 אחוזים בארבע השנים האחרונות. המשכנתאות הניתנות עתה עליידי הממ-ד, שלה והרשויות המקומיות הן גבוהות יותר, אך צמודות למדד וכדאיות פחות.

● הליכוד מבטיח להגביר את קצב הבנייה ולהצמיד את המדד שלפני מחיר-שבות המשכנתאות למדד תשמויות ה-בניה, ולא למדד הכללי. נימים אלה מכריזה המשלה על תוכנית רחבת-היקף של הפשרת שטחי קרקע רחבים לבנייה עירונית, מתוך תיקווה שהדבר יוריד את מחירי הדירות.

● המערך יציע שותפות ממשלתית

עם חברות-בנייה וקבלנים, שייחתמו עי-מם חוזים רבי-שנתיים לבניית מיספר דירות מוגדר, מה שיאפשר את ייעול הבנייה, תיעושה והוזלתה. המערך מב-טיח כי סף ההחזר החודשי של נוטלי-המשכנתאות לא יעלה על 20% מהכ-נסתם.

● העולם הזה: הדרך להוריד את מחירי הדירות אינה בהגדלת ה-היצע דווקא, או בהקטנת העלויות. מוהי-רי הדירות גבוהים כל-כך משום שיש מי שמוכן לשלם כל מחיר, בלי התחש-בות בעלות הבנייה למעשה. הורדת כמ-יורת הכסף הפנוי שבידי ציבור מצומצם, תוריד את מחירי הדירות בכלל כבמט-הקסמים.

התקציב הלאומי:

קיצוץ בתקציב הביטחון

התקציב הלאומי בישראל שווה בהיקפו לתל"ג. ביגלל שני מרכיבים שבהם מחוייב ישראל בשאי: חלקו של תקציב הבי-טחון, וחלקו של סעיף החזרת החובות (פנים וחוץ). שני סעיפים אלה מהווים יותר ממחצית תקציב המדינה.

● הליכוד לא ינסה לקצץ בתקציב הביטחון. ייגאל הורביץ נאלץ לנטוש את משרד-האוצר, לא משום שלא הס-כים ליישם את דו"ח ועדת עצינוני, אלא משום שביקש לקצץ בביטחון. ארידור-למד את הלכת. מכיוון שאי-אפשר להו-ריד בסעיף החובות, נותר לקצץ רק ב-סעיף השירותים, וכאשר מדברים על "יעול" - זו הכוונה.

● המערך מבטיח לקצץ בתקציב המדינה, בו רואה הפרופסור חיים בך-שחר את אחת הסיבות העיקריות להי-רת האינפלציה. מדובר בקיצוץ של 4 עד 5 אחוזים בתקציב, וביכולל זה ב-תקציב הביטחון.

● העולם הזה: ראיית תקציב ה-שירותים החברתיים כסיבה העיקרית לאינפלציה היא חסרת-שחר. סעיף זה קוצץ שוב ושוב בשנים האחרונות, והי-אינפלציה גאתה והלכה. קיצוץ בשיור-תים החברתיים אינו אלא צורה עקיפה להורדת השכר הריאלי. לעומת זאת, צריך לקצץ הרבה בתקציב הביטחון, ו-אפשר לעשות זאת. קיצוץ בתקציב ה-ביטחון הוא צעד אנטי-אינפלציוני, שכן הוצאה הביטחונית היא, רובה ככולה, הוצאה אינפלציונית מובהקת.

מאזן התשלומים -

חשבון היבוא והיצוא:

הניחותים בשער

ב-1980 הסתכם הייצוא (כולל יצוא שיר-רותים בתיירות) ב-10.1 מיליארדי דולר-ים, ואילו היבוא הסתכם ב-14 מיליארדי-דולרים. בחודש מארס 1981 היה הייצוא 545 מיליוני דולרים, לעומת 486 מיליוני-דולרים במארס אשתקד. היבוא במארס 1981 היה 711 מיליוני דולרים, לעומת 621

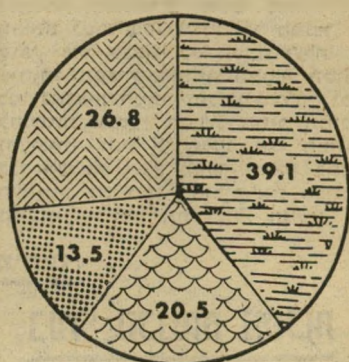
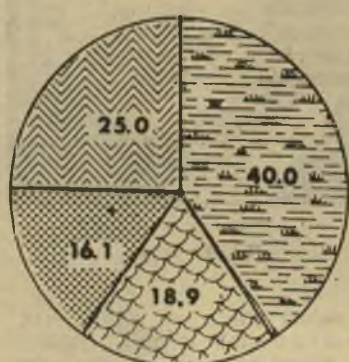
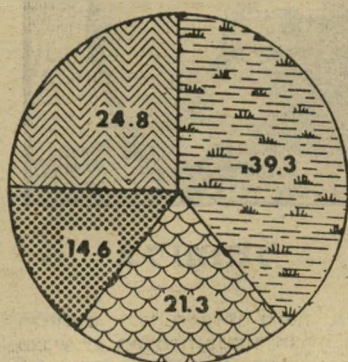
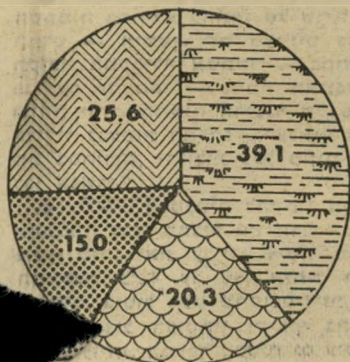
השקעה בפיתוח יורדת: החלוקת השימושים במקורות (במחירים קבועים)

1977

1978

1979

1980

צריכה פרטית, צריכה הציבורית, יצוא שחורות ושירותים, השקעה הגלמית המקומית

(מתוך פירסומת הלישכה המרכזית לסטטיסטיקה)